

WEKSYLOLOGIA Z NIEBIOS

Protokoły dyplomatyczne państw wolnego świata wiedzą jak i kiedy można i należy eksponować flagi państwowe, narodowe, regionalne, miejskie, kościelne, klubów sportowych, wyższych uczelni a nawet osobiste. Wiedza historyczna i praktyka dotyczące stosownego podnoszenia i eksponowania flag w życiu publicznym są pogłębiane, analizowane, opisywane i popularyzowane. Pierwszy tekst o flagach, z wprowadzeniem nowego terminu *weksylologia* napisał w 1958 **Whitney Smith**. Do języka polskiego termin *weksylologia* wprowadził w 1970 **Jan Miller** w książeczce *Flaga* w serii *Mój konik*. W

rozprawach naukowych w Polsce termin *weksylologia* pojawił się pierwszy raz *Biuletynie Numizmatycznym* nr 5/71 wydanym przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego. Odnotujmy, że **XVI Międzynarodowy Kongres Weksylologiczny** był organizowany w Warszawie w 1995 w 700 rocznicę *Orla Białego*. Wśród referatów i prezentacji weksylologicznych w czasie kongresu w Warszawie, nikt nie przedstawił referatu dotyczącego flag na mocnym niebie.

W kwietniu 2014, światową literaturę weksylologiczną wzbogacił tom kanadyjskiego weksylografa **André G. Bordeleau** z tytułem *Flags of the Night Sky* i podtytułem *When Astronomy Meets National Pride*¹. To nowe dzieło weksylograficzne na rynek wprowadziło wydawnictwo *Springer New York Heidelberg Dordrecht London*. Książka ma numery ISBN dla wersji drukowanej 978-1-4614-0928-1, dla wersji e-Book ISBN 978-1-4614-0929-8; i kontrolny numer *Library of Congress* 2013946907.

Bordeleau w autorskim albumie połączył weksylografię z astronomią, co jest w historii cywilizacji oryginalnym spojrzeniem syntezyującym. Andre Bordeleau wspomina, że patrząc na flagę Brazylii, odczytał nowe konteksty i relacje flagi narodowej i państwowej

¹ „Flagi z nocnego nieba. Gdy astronomia spotyka dumę narodową”

wnikające z formy prostokąta z zielonym tłem. Na fladze Brazylii oglądamy żółty romb, w którym tkwi niebieska kula z gwiazdami, przecięta pasem białym z napisem *Ordem e Progresso* czyli *Ład i Postęp*. Przesłanie Bordelau stało się doskonale czytelne. Astronomia z weksylologią zwawarły więzi – przez uczonych i znawców - tworząc dobre, inspirujące i owocujące sąsiedztwo.

Album flag świata z komentarzami pokazuje wzory flag państwowych i refleksje wynikające z sąsiadującego nieba, gdy ogłoszono Brazylię republiką. Proporcje formatu flagi Brazylii to 7:10². Przenikanie jakości astronomiczno-weksylograficznych jakie przedstawił Bordeleau w książce oryginalnej i odkrywczej są równocześnie wnikliwe i przystępne. Pojawiło się również frapujące zagadnienie nowe. Jaka jest relacja i granica między astronomią a flagami. Flagami, które postrzegamy jako symbole narodowej dumy oraz jednostkowego i zespołowego honoru. Album Bordeleau ukazał kosmiczne środowisko dla spotkania flag ale również przedstawił flagi państw jako dumę narodową.

Bordeleau przygotował album pracując z ekspertami kilku dyscyplin. Książkę przygotował współpracując z profesorem **Jim'em Kalerem**, astronomem z Uniwersytetu Illinois, dr **Harry Blom'em** wytrawnym korektorem i edytorem oraz **Rob'em Reaside**, dyrektorem *Flags of the World website*. Historie astronomii Bordeleau badał dla potrzeb książki przygotowywanej we współpracy z **Borysem Artemenko**, **Giancarlo Truffa** i **Sharon Shanks'em**, wydawcą „*The Planetarian*”³.

Współczesne flagi państwowe mają w tomie Bordeleau barwne reprodukcje z opisaną formą i literaturą pochodzącą z trzech światowych źródeł. Za najważniejsze źródła wydawcy wybrali trzy opracowania naukowe opublikowane w XXI wieku⁴.

1. **SMITH, WHITNEY** (*1940), **Flag of all nations**, Millbrook Press – oddział Lerner Publishing Group, 2001;
2. **CRAMPTON, WILLIAM** (1936-1997), **Flags of the world**, Usborne Publishing Ltd., 2006;

² Wzór nowej flagi Republiki Brazylii przyjęto 19.11.1889. Projekt przygotował zespół Raimundo Teixeira Mendesa z Miguelem Lemosem i Manuelem Pereirą Reistem. Ostateczną formę flagi przedstawił Décio Vilares. Współczesny wzór flagi Brazylii ma kilka drobnych zmian wobec oryginału. Najnowsze zmiany zatwierdzone 12 maja 1992.

³ Kwartalnik naukowy wydawany przez International Planetarium Society.

⁴ Trzej autorzy uczestniczyli w Międzynarodowym Kongresie Weksylologicznym w Warszawie w 1995,

3. **ZNAMIEROWSKI, ALFRED** (*1940), **The world encyclopedia of flags**, Anness Publishing Ltd., 2010.

Współautorami, którzy udostępniili swoje prace i badania do wzbogacenia publikacji flagoznawczej **ANDRE BORDELEAU** byli: **Patrick Byrt, Vincent Coulthard, Stefan Binnewies, Stevie Hazel Jr., David Malin, Sue Tritton, Francisco Gregoric, Jim Kaler, Rob Raeside, Harold Thomas, Tjilpi Mike Williams, Rodrigo Ibata, Rogelio Bernal Andreo i Til Credner**. Szczególny wkład do opracowania wnieśli również **Roger Gagnon, Annette Lorenz, Claude Bissonnette i Robert Woods**, przyjaciel **André G. Bordeleau**.

Dr Władysław Serwatowski

*DLA POTRZEB **POLSKIEGO TOWARZYSTWA WEKSYLOLOGICZNEGO** PRZEKAZUJĘ
OTRZYMANĄ OD **ANDRÉ G. BORDELEAU** ELEKTRONICZNĄ WERSJĘ JEGO KSIĄŻKI..*